

Kinesisk sovekutling (*Perccottus glenii*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Perccottus glenii*

Synonymer: *Eleotris dybowskii*, *Eleotris pleskei*, *Perccottus glehni*

Kaldenavn: Kinesisk sovekutling

Beskrivelse: Den kinesiske sovekutling kan blive op til ca. 25 cm lang, men er som regel noget mindre. Hovedet er stort, og munden er stor. Den har to tætsiddende, men tydeligt adskilte rygfiner, hvoraf den forreste har 6-8 ugreneede stråler og den bageste har 2-3 ugreneede stråler efterfulgt af 8-12 greneede stråler. Bugfinnerne er ikke vokset sammen til en sugeskål. Grundfarven er brunlig og der er meget variable mørkere mønstre og lyse pletter. I yngletiden bliver hannerne mørkere og får farvestrålende grønne pletter på kroppen og de uparrede finner. Hannerne udvikler også en pukkel i nakken^{1,2}.

Kinesisk sovekutling, Foto: Oleg Artaev

Forvekslingsmuligheder

Den kinesiske sovekutling, der hører til familien Odontobutidae, kan lettest forveksles med kutlinger af familien Gobiidae. Den kan kendes fra de relevante danske arter på, at dens bugfinner ikke er vokset samme til en sugeskål.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Den kinesiske sovekutling stammer fra Østasien, hvor den er udbredt tilløb til Det Okhotske Hav til det nordøstlige Korea (især i området omkring Amurfloden). Herfra har den med menneskets hjælp bredt sig drastisk til andre dele af Asien samt til en lang række især østeuropæiske lande. I 1916 blev den fx udsat som prydfisk ved Skt. Petersborg⁴, og herfra har den spredt sig til bl.a. Den Finske Bugt. Andre steder er den ankommet som blind passager sammen med forskellige arter af kinesiske karper, og der er også tilfælde, hvor fiskene er udsat af akvarister⁴. Uden for det naturlige udbredelsesområde dækkede udbredelsen i 2010 et område på 100° fra øst til vest⁸. I nærheden af Danmark findes arten i Polen i floder med udløb i Østersøen, og i Tyskland er den fundet i Donau. Arten er ikke fundet i Danmark på nuværende tidspunkt, men det forventes, at den kan spredes hertil gennem Østersøen.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme-hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	3	2	2	1	9	12

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for den kinesiske sovekutling er vurderet til middel. Den yngler ved en temperatur på 15-20 °C¹, så den vil uden problemer kunne yngle herhjemme, hvis den skulle dukke op. Den er meget hårdfør og tåler både lavt iltindhold, udtørring og bundfrysning (den graver sig ned i muddret og går i dvale)², så den vil kunne klare sig på steder, hvor andre fisk dør, og så er det en fordel for arten, at den er meget opportunistisk i sit fødevalg³. Spredning fra å-system til å-system vil dog i mange tilfælde kræve menneskelig indblanding, men da den tåler brakvand vil den formentlig kunne spredes gennem havet i den sydøstlige del af landet, hvor saltholdigheden er lav.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi for kinesisk sovekutling er vurderet til middel. Den kan leve i både ferskvand og brakvand, og den foretrækker stillestående vand som søer, damme, afsnørede flodarme og marskområder med tæt vegetation.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 3 (høj). Påvirkning af hjemmehørende arter vurderes til høj. Den kinesiske sovekutling har ry for at være en glubsk rovfisk, der kan udrydde næsten alle andre arter af fisk samt visse haletudser i småvandene^{4,5}. Undersøgelser har vist, at den har et meget bredt fødevalg³, og den kan også have stor negativ betydning på antallet af makroinvertebrater⁵. Den kan være bærer af en lang række parasitter, som den muligvis kan give videre til andre arter.

Påvirkning af økosystemer: 2 (middel). Påvirkningen af økosystemer vurderes til middel. Artens prædation på fx planktonædende fisk i småvandene kan være af et sådant omfang, at prædationen på dyreplanktonet nedsættes og vandets sigtddybde bliver større, så der bliver bedre forhold for vandplanter.

Økonomiske effekter: 2 (middel). De økonomiske effekter for den kinesiske sovekutling er vurderet til middel. Hvis den spredes til Danmark, vil den sandsynligvis få størst betydning i mindre søer, hvor der ikke er store økonomiske interesser. Hvis den etablerer sig i vandløbene, kan den være en trussel mod fx ørredyngel, der er af større værdi. Den kan også være vektor for en række sygdomme og parasitter^{6,7}.

Helbredseffekter: 1 (lav). Der er ingen kendte helbredseffekter.

Total score = 12

Kilder

¹ Kottelat, M. & Freyhof, J. 2007. Handbook of European Freshwater Fishes. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.

² Berg, L.S. 1965. Freshwater fishes of the U.S.S.R. and adjacent countries. volume 3, 4th edition. Israel Program for Scientific Translations Ltd, Jerusalem.

³ Grabowska, J., Grabowski, M., Pietraszewski, D. & Gmur, J. 2009. Non-selective predator – the versatile diet of Amur sleeper (*Perccottus glenii* Dybowski, 1877) in the Vistula River (Poland), a newly invaded ecosystem. Journal of Applied Ichthyology 25: 451-459.

- ⁴ Reshetnikov, A.N. 2004. The fish *Perccottus glenii*: history of introduction to western regions of Eurasia. *Hydrobiologia* 522: 349-350.
- ⁵ Reshetnikov, A.N. 2003. The introduced fish, rotan (*Perccottus glenii*), depresses populations of aquatic animals (macroinvertebrates, amphibians, and a fish). *Hydrobiologia* 510: 83-90.
- ⁶ Mierzejewska, K., Kvach, Y., Woźniak, M., Kosowska, A. & Dziekońska-Rynko, J. 2012. Parasites of an Asian Fish, the Chinese Sleeper *Perccottus glenii*, in the Włocławek Reservoir on the Lower Vistula River, Poland: In Search of the Key Species in the Host Expansion Process. *Comparative Parasitology* 79(1): 23-29.
- ⁷ Sokolov, S.G., Protasova, E.N. & Reshetnikov, A.N. 2013. Parasite Fauna of Rotan *Perccottus glenii* Dybowski, 1877 (Osteichthyes, Odontobutidae) in Some Waterbodies of European Russia. *Biology Bulletin* 40(10): 862-871.
- ⁸ Reshetnikov, A.N. 2010. The Current Range of Amur sleeper *Perccottus glenii* Dybowski, 1877 (Odontobutidae, Pisces) in Eurasia. *Russian Journal of Biological Invasions* 1(2): 119-126.